

Số: 8382 /CT-BNN-TCTL

Hà Nội, ngày 26 tháng 10 năm 2018

CHỈ THỊ

Về việc tăng cường thực hiện các giải pháp thủy lợi phòng, chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn, phục vụ sản xuất nông nghiệp và dân sinh, mùa khô năm 2018-2019

Theo thông tin của Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Quốc gia, hiện tượng ENSO được dự báo sẽ chuyển sang trạng thái El Nino với xác suất trong khoảng 60-70% từ tháng 11/2018 đến những tháng đầu năm 2019. Theo đó, mùa mưa năm 2018 sẽ kết thúc sớm hơn so với trung bình nhiều năm (TBNN). Trong vụ Đông Xuân 2018-2019, lượng mưa trên toàn quốc phổ biến thấp hơn TBNN từ 10-30%, lượng dòng chảy sông, suối ở khu vực Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ và Tây Nguyên thấp hơn từ 10-30%, Nam Trung Bộ thấp hơn từ 30-60%.

Về dung tích trữ các hồ chứa thủy lợi hiện tại, ở khu vực Bắc Bộ, Tây Nguyên và các tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An đang ở mức phổ biến trên 80% dung tích trữ thiết kế (DTTK), các khu vực khác phổ biến ở mức 20-40% DTTK, một số tỉnh có mức trữ thấp là Quảng Trị 22%, Thừa Thiên Huế 18%, Quảng Ngãi 20%, Bình Định 13%, Khánh Hòa 28%,...v.v. Các hồ chứa ở khu vực Trung Bộ sẽ tiếp tục được bổ sung nước do đang trong mùa mưa; tuy nhiên, khả năng nhiều hồ sẽ không được tích đầy nước do mùa mưa kết thúc sớm và lượng mưa bị thiếu hụt so với TBNN. Một số hồ chứa thủy điện tham gia bổ sung nguồn nước phục vụ sản xuất nông nghiệp có dung tích trữ thấp, điển hình như: A Vương (hiện trữ 30% DTTK, thấp hơn 49% so với TBNN); Đắc Mil 4 (trữ 50% DTTK, thấp hơn 24%); Đơn Dương (trữ 37% DTTK, thấp hơn 50%); Đại Ninh (trữ 35% DTTK, thấp hơn 33%),...v.v.

Với thực trạng nguồn nước hiện tại và thông tin nhận định khí tượng, thủy văn, việc cấp nước cho sản xuất nông nghiệp trong mùa khô năm 2018-2019 sẽ gặp khó khăn, nguy cơ xảy ra hạn hán, thiếu nước ở các khu vực Nam Trung Bộ và Tây Nguyên. Để bảo đảm nguồn nước phục vụ sản xuất nông nghiệp, nước sinh hoạt, nhu cầu thiết yếu khác, phòng, chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn mùa khô năm 2018-2019, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn yêu cầu:

1. Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo các cơ quan liên quan ở địa phương thực hiện các giải pháp phù hợp với đặc điểm của địa phương, cụ thể như sau:

a) Các giải pháp chung:

- Xây dựng kế hoạch phòng, chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn với các kịch bản về nguồn nước có khả năng xảy ra để kịp thời triển khai các giải pháp phù hợp;

- Theo dõi chặt chẽ thông tin dự báo khí tượng, thủy văn để vận hành tích nước các hồ chứa phù hợp, bảo đảm nước phục vụ sản xuất nông nghiệp và cấp nước dân sinh, đồng thời phải bảo đảm an toàn tuyệt đối đập, hồ chứa nước;

- Thường xuyên kiểm kê nguồn nước trong công trình thủy lợi, thực hiện tiết kiệm nước ngay từ đầu mùa khô, có kế hoạch phân phối nước hợp lý để đảm bảo đảm cung cấp đầy đủ cho các nhu cầu thiết yếu (sinh hoạt, chăn nuôi, cây trồng lâu năm,..) và sản xuất nông nghiệp cho cả mùa khô năm 2018-2019;

- Kiểm kê nguồn nước trong công trình thủy lợi, cân đối để bố trí cơ cấu sản xuất, mùa vụ, thời điểm xuống giống lúa phù hợp, bảo đảm hạn chế tác động của hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn ảnh hưởng đến năng suất cây trồng; chuyển đổi cơ cấu cây trồng đối với những diện tích thiếu nước; tăng cường sử dụng các giống cây trồng thích ứng với điều kiện hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn;

- Tăng cường thực hiện việc nạo vét cửa lấy nước, hệ thống kênh mương, đắp đập ngăn mặn, đào ao trữ nước, lắp đặt và vận hành các trạm bơm dã chiến để tận dụng tối đa nguồn nước, giảm thất thoát, lãng phí;

- Tận dụng tối đa nguồn nước tự nhiên còn lại sau mùa mưa từ ao, hồ, sông suối, kênh rạch để cung cấp cho sản xuất vụ Đông Xuân, tiết kiệm nguồn nước từ các hồ chứa thủy lợi, thủy điện để dành cung cấp cho các vụ sản xuất sau;

- Thực hiện các giải pháp tưới tiên tiến, tiết kiệm nước cho lúa và cây trồng cạn (nông - lộ - phơi, ứot khô xen kẽ, phun mưa, nhỏ giọt..v.v.);

- Tăng cường thông tin, tuyên truyền về tình hình nguồn nước, xâm nhập mặn tới người dân nâng cao ý thức người dân trong việc sử dụng nước tiết kiệm; vận động nhân dân phối hợp với các đơn vị quản lý, khai thác công trình thủy lợi tranh thủ lấy, trữ nước và sử dụng nước hiệu quả;

b) Giải pháp cụ thể cho từng vùng:

- Khu vực Bắc Bộ: Thực hiện lấy nước hiệu quả trong các đợt điều tiết nước từ hồ chứa thủy điện để tận dụng tối đa nguồn nước từ các hồ chứa thủy điện phục vụ gieo cấy lúa Đông Xuân; lắp đặt, nâng cấp các trạm bơm dã chiến để hỗ trợ cấp nước cho các công trình lấy nước không hiệu quả do mực nước sông Hồng xuống thấp; tranh thủ trữ nước vào các vùng trũng, ao, hồ, hệ thống kênh mương để dành tưới dưỡng.

- Khu vực Trung Bộ, Tây Nguyên và Đông Nam Bộ: Tích nước hợp lý cho các hồ chứa, bảo đảm nhu cầu nước phục vụ sản xuất, dân sinh và an toàn đập, hồ chứa nước và vùng hạ du; kiểm kê nguồn nước trữ trong các hồ chứa thủy lợi, thủy điện vào cuối mùa mưa để xây dựng kế hoạch phân phối nước cho cả mùa khô năm 2018-2019; báo cáo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Công Thương nếu xảy ra vướng mắc.

- Khu vực Đồng bằng sông Cửu Long: Bố trí thời điểm xuống giống lúa phù hợp với điều kiện nguồn nước, tránh thời điểm xâm nhập mặn lên cao trùng với thời kỳ sinh trưởng nhạy cảm của cây trồng.

2. Các cơ quan, đơn vị trực thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn:

a) Tổng cục Thủy lợi:

- Tổ chức theo dõi chặt chẽ diễn biến khí tượng, thủy văn, nguồn nước, hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn, kịp thời cảnh báo cho các địa phương và cơ quan liên quan; hướng dẫn thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn, bảo đảm nguồn nước phục vụ sản xuất nông nghiệp, dân sinh;

- Phối hợp với các đơn vị sự nghiệp thuộc Bộ tổ chức giám sát, dự báo xâm nhập mặn, nguồn nước, ô nhiễm môi trường nước trong công trình thủy lợi, xây dựng kế hoạch sử dụng nước hợp lý cho các lưu vực sông, khu vực có nguồn nước liên quan đến nhiều địa phương hoặc khan hiếm nguồn nước, có nguy cơ xảy ra hạn hán, thiếu nước cao; thường xuyên cung cấp thông tin cho các địa phương để bố trí, điều chỉnh kế hoạch sử dụng nước cho sản xuất nông nghiệp và dân sinh;

- Phối hợp với các cơ quan truyền thông thường xuyên phổ biến trên các phương tiện thông tin đại chúng các thông tin liên quan đến tình hình nguồn nước, hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn và các chuyên đề hướng dẫn phòng, chống hạn hán, xâm nhập mặn, ô nhiễm môi trường nước, sử dụng nước tiết kiệm, hiệu quả;

- Chủ trì, phối hợp với Tập đoàn Điện lực Việt Nam và các cơ quan liên quan tổ chức điều hành việc điều tiết nước các hồ chứa thủy điện Sơn La, Hòa Bình, Thác Bà và Tuyên Quang phục vụ gieo cấy vụ Đông Xuân ở khu vực Trung du và Đồng bằng Bắc Bộ; các hồ chứa thủy điện ở khu vực Trung Bộ, Tây Nguyên và Đông Nam Bộ khi xảy ra hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn;

- Chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ thi công sửa chữa nâng cấp công trình thủy lợi trong phạm vi quản lý, công trình cấp nước sinh hoạt để tăng cường khả năng cấp nước phục vụ sản xuất nông nghiệp và dân sinh.

b) Cục Trồng trọt: Hướng dẫn địa phương thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn liên quan đến cây trồng; khuyến cáo cho các địa phương giảm diện tích gieo sạ để giảm áp lực tưới, tiêu; thời vụ và diện tích xuống giống phù hợp với điều kiện nguồn nước, tránh xuống giống vượt quá khả năng cung cấp nước tưới.

c) Cục Quản lý xây dựng công trình: Chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ thi công xây dựng các công trình thủy lợi, đặc biệt là hoàn thiện hệ thống kênh mương ở các vùng có nguy cơ xảy ra hạn hán, để kịp thời cấp nước phục vụ sản xuất nông nghiệp và dân sinh.

d) Các Viện Khoa học Thủy lợi Việt Nam, Quy hoạch Thủy lợi, Quy hoạch Thủy lợi Miền Nam: Tổ chức thực hiện các nhiệm vụ được giao về giám sát, dự báo xâm nhập mặn, nguồn nước, chất lượng nước trong các công trình thủy lợi, khuyến cáo, hỗ trợ các địa phương xây dựng kế hoạch sử dụng nước hiệu quả, thường

xuân cung cấp cho các cơ quan liên quan để chỉ đạo, điều hành việc cấp nước cho sản xuất nghiệp, phòng, chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn.

đ) Các Tổng cục, Cục, Vụ và các cơ quan liên quan trực thuộc Bộ: phối hợp với Tổng cục Thủy lợi, Cục Trồng trọt tham mưu cho Bộ chỉ đạo giải quyết các khó khăn, vướng mắc, hỗ trợ các địa phương thực hiện tốt công tác phòng chống hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn, bảo đảm cấp nước cho sản xuất nông nghiệp và dân sinh.

Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đề nghị các cơ quan, đơn vị nghiêm túc thực hiện./.

Nơi nhận:

- Thủ tướng Chính phủ (để b/c);
- PTTg CP Trịnh Đình Dũng (để b/c);
- Bộ trưởng Nguyễn Xuân Cường (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ;
- Các Bộ: CT, TC, KHĐT, TN&MT;
- Văn phòng BCĐ PCTT ;
- UBND, Sở NN&PTNT các tỉnh, TP;
- Tập đoàn Điện lực Việt Nam;
- Trung tâm DB KTTV TW;
- Cục Trồng trọt;
- Viện KHTLVN, Trường ĐHTL;
- Viện QHTL, Viện QHTL MN;
- TT NS và VSMTNT, TT Khuyến nông;
- Các cơ quan truyền thông, báo chí;
- Lưu VT, TCTL. (170b)

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG



Hoàng Văn Thắng

Hoàng Văn Thắng